

॥ तैत्तिरीय ब्राह्मणम् ॥

॥ अष्टमः प्रश्नः ॥

॥ तैत्तिरीयब्राह्मणे प्रथमाष्टके अष्टमः प्रपाठकः ॥

वरुणस्य सुषुवाणस्य दशधेन्द्रियं वीर्यं पराऽपतत्।
तथ्सृष्टिरनु समसर्पत्। तथ्सृष्टा ससृत्त्वम्। अग्निना
देवेन प्रथमेऽहन्ननु प्रायुङ्क्त। सरस्वत्या वाचा द्वितीये। सवित्रा
प्रसवेन तृतीये। पूष्णा पशुभिश्चतुर्थे। बृहस्पतिना ब्रह्मणा पञ्चमे।
इन्द्रेण देवेन षष्ठे। वरुणेन स्वया देवतया सप्तमे॥१॥

सोमेन राज्ञाऽष्टमे। त्वष्टा रूपेण नवमे। विष्णुना
यज्ञेनाऽऽप्नोत्। यथ्सृष्टो भवन्ति। इन्द्रियमेव तद्वीर्यं यजमान
आप्नोति। पूर्वापूर्वा वेदिर्भवति। इन्द्रियस्य वीर्यस्यावरुद्धौ।
पुरस्तादुपसदा सौम्येन प्रचरति। सोमो वै रेतोधाः। रेतं
एव तद्वधाति। अन्तरा त्वाष्ट्रेण। रेतं एव हितं त्वष्टा रूपाणि
विकरोति। उपरिष्टाद्वैष्णवेन। यज्ञो वै विष्णुः। यज्ञ एवान्ततः प्रति
तिष्ठति॥२॥

सप्तमे दधाति पञ्च च॥ _____[१]

जामि वा एतत्कुर्वन्ति। यथ्सद्यो दीक्षयन्ति सद्यः सोमं
क्रीणन्ति। पुण्डरिस्रजां प्रयच्छत्यजामित्वाय। अङ्गिरसः सुवर्गं

लो॒कं यन्तः। अ॒प्सु दी॑क्षात॒पसी॒ प्रावे॑शयन्। तत्पु॒ण्डरी॑कमभवत्।
यत्पु॒ण्डरि॑स्त्र॒जां प्र॑यच्छति। सा॒क्षादे॒व दी॑क्षात॒पसी॒ अव॑ रुन्धे।
द॒शभि॑र्व॒थ्सत॑रैः सोमं॑ क्रीणाति। दशा॑क्षरा वि॒राट्॥३॥

अन्नं॑ वि॒राट्। वि॒राजै॒वान्नाद्य॑मव॑ रुन्धे। मु॒ष्करा भ॑वन्ति
सेन्द्र॒त्वाय॑। द॒शपे॒यो भ॑वति। अ॒न्नाद्य॒स्याव॑रुद्धौ। श॒तं ब्रा॑ह्म॒णाः
पि॑बन्ति। श॒तायुः॑ पु॒रुषः॑ श॒तेन्द्रि॑यः। आ॒युष्ये॒वेन्द्रि॑ये प्र॒ति तिष्ठ॑ति।
स॒प्तद॒शः स्तो॒त्रं भ॑वति। स॒प्तद॒शः प्र॒जाप॑तिः॥४॥

प्र॒जाप॑ते॒रास्यै॑। प्रा॒काशा॑व॒ध्वर्य॑वे॒ ददा॑ति। प्र॒काश॑मे॒वैनं॑
गम॑यति। स्रज॑मु॒द्गात्रे॑। व्यै॒वास्मै॑ वा॒सय॑ति। रु॒क्मः॑ हो॒त्रे।
आ॒दि॒त्यमे॒वास्मा॑ उ॒न्नय॑ति। अ॒श्वं प्र॑स्तोतृप्रतिहृ॒तृभ्या॑म्। प्रा॒जाप॑त्यो
वा अ॒श्वः। प्र॒जाप॑ते॒रास्यै॑॥५॥

द्वाद॑श प॒ष्ठौही॒र्ब्रह्म॑णै॑। आ॒युरे॒वाव॑ रुन्धे। व॒शां मै॑त्रावरु॒णाय॑।
रा॒ष्ट्रमे॒व व॑श्यं॒कः। ऋ॒षभं॑ ब्रा॒ह्मणा॑च्छ॒सिने॑। रा॒ष्ट्रमे॒वेन्द्रि॑या॒व्य॑कः।
वा॒स॑सी॒ नेष्टा॑पो॒तृभ्या॑म्। प॒वित्रे॑ ए॒वास्ये॑ते। स्था॒रि॒रि॒
यवा॑चि॒तम॑च्छावा॒काय॑। अ॒न्त॒त ए॒व व॑रु॒णम॑व॒ यज॑ते॥६॥

अ॒न॒ङ्गाह॑म॒ग्नीधे॑। व॒हिर्वा॑ अ॒न॒ङ्गान्। व॒हिर॒ग्नीत्। व॒हिनै॒व
व॒हिं य॑ज्ञस्याव॑ रुन्धे। इन्द्र॑स्य सुषुवा॒णस्य॑ त्रे॒धेन्द्रि॑यं वी॒र्यं॑
परा॑ऽपतत्। भृ॒गुस्तृ॑तीयमभवत्। श्रा॒य॒न्ती॒यं तृ॑तीयम्। सर॑स्वती
तृ॒तीय॑म्। भा॒र्ग॒वो हो॒ता भ॑वति। श्रा॒य॒न्ती॒यं ब्र॑ह्मसा॒मं भ॑वति।

वा॒र॒व॒न्ती॒यं॑म॒ग्नि॒ष्टोम॑सा॒मम् । सा॒र॒स्व॒ती॒र॒पो गृ॑ह्णाति । इ॒न्द्रि॒यस्य॑
 वी॒र्य॑स्याव॑रुद्धौ । श्रा॒य॒न्ती॒यं ब्र॑ह्मसा॒मं भ॑वति । इ॒न्द्रि॒यमे॒वास्मि॑न्वी॒र्यं
 श्रय॑ति । वा॒र॒व॒न्ती॒यं॑म॒ग्नि॒ष्टोम॑सा॒मम् । इ॒न्द्रि॒यमे॒वास्मि॑न्वी॒र्यं
 वार॑यति ॥ ७ ॥

वि॒रा॒ट्प॒जाप॑तिर॒श्वः प्र॒जाप॑तेरा॒स्यै यज॑ते ब्रह्मसा॒मं भ॑वति स॒प्त च॑ ॥ — [२]

ई॒श्वरो॑ वा ए॒ष दि॒शोऽनु॑न्म॒दितोः । यं दि॒शोऽनु॑ व्या॒स्थाप॑यन्ति ।
 दि॒शाम॑वेष्ट॒यो भव॑न्ति । दि॒क्ष्वे॒व प्र॑ति॒ तिष्ठ॑त्यनु॒न्मादा॑य । प॒ञ्च दे॒वता॑
 यज॑ति । प॒ञ्च दि॒शः । दि॒क्ष्वे॒व प्र॑ति॒ तिष्ठ॑ति । हु॒विषो॑ह॒विष
 इ॒ष्ट्वा बा॑र॒ह॒स्पत्य॑म॒भिघा॑रयति । य॒ज॒मा॒नदे॒वत्यो॑ वै बृ॒ह॒स्पतिः॑ ।
 यज॑मानमे॒व तेज॑सा॒ सम॑र्धयति ॥ ८ ॥

आ॒दि॒त्यां म॒ल्हां ग॒र्भिणी॑मा ल॒भते । मा॒रु॒तीं पृ॑श्निं प॒ष्ठौही॑म् ।
 वि॒शं चै॒वास्मै॑ रा॒ष्ट्रं च॑ स॒मीची॑ दधाति । आ॒दि॒त्यया॑ पू॒र्वया॑
 प्रच॑रति । मा॒रु॒त्योत्त॑रया । रा॒ष्ट्र ए॒व वि॒शम॑नु॒बध्ना॑ति । उ॒च्चैरा॑दि॒त्याया॑
 आश्रा॑वयति । उ॒पा॒९शु मा॒रु॒त्यै । तस्मा॑द्वा॒ष्ट्रं वि॒शम॑तिवदति ।
 ग॒र्भिण्या॑दि॒त्या भ॑वति ॥ ९ ॥

इ॒न्द्रि॒यं वै गर्भः॑ । रा॒ष्ट्रमे॒वेन्द्रि॒याव्य॑कः । अ॒ग॒र्भा मा॒रु॒ती । वि॒द्वै
 म॒रुतः॑ । वि॒शमे॒व निरि॑न्द्रि॒याम॑कः । दे॒वा॒सु॒राः संय॑त्ता आसन् । ते
 दे॒वा अ॒श्विनोः॑ पू॒षन्वा॒चः स॒त्यं स॑न्नि॒धाय॑ । अ॒नृ॒ते॒नासु॑रान॒भ्य॑भवन् ।
 तेऽ॒श्विभ्या॑ पू॒ष्णे पु॑रो॒डाशं॑ द्वा॒दश॑कपालं निर॑वपन् । ततो॒ वै ते वा॒चः

सत्यमवारुन्धत॥१०॥

यद॒श्विभ्यां॑ पू॒ष्णे पु॒रोडा॑शं द्वा॒दश॑कपालं निर्व॑पति। अनृ॑तेनै॒व
भ्रातृ॑व्या॒नभि॒भूय॑। वा॒चः स॒त्यम॑व॒ रुन्धे॑। सर॑स्वते सत्य॒वाचै॑ च॒रुम्।
पूर्व॑मे॒वोदि॑तम्। उत्त॑रेणा॒भि गृ॑णाति। स॒वित्रे॑ स॒त्यप्र॑सवाय पु॒रोडा॑शं
द्वा॒दश॑कपालं प्रसू॑त्यै। दू॒तान्प्र॑हि॒णोति॑। आ॒विदं॑ ए॒ता भ॑वन्ति।
आ॒विदं॑मे॒वैनं॑ गमयन्ति। अथो॑ दू॒तेभ्य॑ ए॒व न छि॑द्यते। ति॒सृध॒न्व॑
शु॒ष्कदृ॒तिर्दक्षि॑णा॒ समृ॑द्ध्यै॥११॥

अ॒र्धय॑ति भ॒वत्य॑रुन्ध॒त ग॑मयन्ति द्वे च॥ [३]

आ॒ग्नेय॑म॒ष्टाक॑पालं निर्व॑पति। तस्मा॑च्छि॒शिरे॑ कुरु॒पश्चालाः॑
प्राश्चो॑ या॒न्ति। सौ॒म्यं च॒रुम्। तस्मा॑द्वस॒न्तं व्य॑वसाया॑दयन्ति।
सा॒वित्रं॑ द्वा॒दश॑कपालम्। तस्मा॑त्पु॒रस्ता॒द्यवा॑ना॑ स॒वित्रा॑ विरुन्ध॑ते।
बा॒र॒ह॒स्प॒त्यं च॒रुम्। स॒वित्रै॑व वि॒रुध्य॑। ब्र॒ह्म॑णा॒ यवा॑ना॑दधते।
त्वा॒ष्ट्रम॒ष्टाक॑पालम्॥१२॥

रू॒पाण्ये॒व तेन॑ कुर्वते। वै॒श्वान॑रं द्वा॒दश॑कपालम्। तस्मा॑ज्जघ॒न्ये
नैदा॑घे प्र॒त्यश्चः॑ कुरु॒पश्चाला॑ या॒न्ति। सा॒र॒स्व॒तं च॒रुं निर्व॑पति।
तस्मा॑त्प्रा॒वृषि॑ सर्वा॒ वाचो॑ वदन्ति। पौ॒ष्णेन॑ व्य॒वस्य॑न्ति। मै॒त्रेण॑
कृष॑न्ते। वा॒रु॒णेन॑ वि॒धृता॑ आसते। क्षै॒त्र॒प॒त्येन॑ पाचयन्ते।
आ॒दि॒त्येना॑दधते॥१३॥

मा॒सिमा॑स्ये॒तानि॑ ह॒वी॑षि॒ निरु॑प्या॒णीत्या॑हुः। तेनै॒वतू॑न्मयु॒ङ्क्ते॑

इति। अथो खल्वाहुः। कः संवत्सरं जीविष्यतीति। षडेव
पूर्वेद्युर्निरुप्याणि। षडुत्तरेद्युः। तेनैवर्तन्मयुङ्क्ते। दक्षिणो रथवाहनवाहः
पूर्वेषां दक्षिणा। उत्तरं उत्तरेषाम्। संवत्सरस्यैवान्तौ युनक्ति।
सुवर्गस्य लोकस्य समष्ट्यै॥१४॥

त्वाष्ट्रमष्टाकपालं दधते युनक्त्येकं च॥ [४]

इन्द्रस्य सुषुवाणस्य दशधेन्द्रियं वीर्यं पराऽपतत्। स यत्प्रथमं
निरष्ठीवत्। तत्कलमभवत्। यद्वितीयम्। तद्वदरम्। यत्तृतीयम्।
तत्कर्कन्धु। यन्नस्तः। स सिंहः। यदक्ष्योः॥१५॥

स शार्दूलः। यत्कर्णयोः। स वृकः। य ऊर्ध्वः। स सोमः।
याऽवाची। सा सुरा। त्रयाः सक्तवो भवन्ति। इन्द्रियस्यावरुद्धौ।
त्रयाणि लोमानि॥१६॥

त्विषिमेवावं रुन्धे। त्रयो ग्रहाः। वीर्यमेवावं रुन्धे। नाम्ना
दशमी। नव वै पुरुषे प्राणाः। नाभिर्दशमी। प्राणा इन्द्रियं वीर्यम्।
प्राणानेवेन्द्रियं वीर्यं यजमान आत्मन्धत्ते। सीसेन क्लीबाच्छष्पाणि
क्रीणाति। न वा एतदयो न हिरण्यम्॥१७॥

यथसीसम्। न स्त्री न पुमान्। यत्क्लीबः। न सोमो न सुरा।
यथसौत्रामणी समृद्धौ। स्वाद्वीं त्वां स्वादुनेत्याह। सोममेवैनां
करोति। सोमोऽस्यश्विभ्यां पच्यस्व सरस्वत्यै पच्यस्वेन्द्राय
सुत्राम्णे पच्यस्वेत्याह। एताभ्यो ह्येषा देवताभ्यः पच्यते। तिस्रः

सः सृष्टा वसति॥१८॥

ति॒स्रो हि रा॒त्रीः क्री॒तः सोमो॑ वस॑ति। पु॒नातु॑ ते परि॒स्रुत॒मिति॑
यजु॑षा पु॒नाति॒ व्यावृ॑त्त्यै। प॒वित्रे॑ण पु॒नाति। प॒वित्रे॑ण हि सोमं॑
पुन॑न्ति। वा॒रेण॑ शश्व॑ता तने॒त्याह॑। वा॒रेण॑ हि सोमं॑ पुन॑न्ति। वा॒युः
पू॒तः प॒वित्रे॑णेति॒ नैतया॑ पुनीयात्। व्यृ॒द्धा ह्ये॑षा। अ॒तिप॒वित॒स्यैतया॑
पुनीयात्। कु॒विद॒ङ्गेत्य॑नि॒रुक्तया॑ प्राजाप॒त्यया॑ गृह्णाति॥१९॥

अ॒नि॒रुक्तः प्र॒जाप॑तिः। प्र॒जाप॑ते॒रास्यै॑। ए॒क॒य॒र्चा गृ॑ह्णाति।
ए॒क॒धैव॑ यज॑माने वी॒र्यं॑ दधाति। आ॒श्विनं॑ धू॒म्रमाल॑भते। अ॒श्विनो॑
वै दे॒वानां॑ भि॒षजौ॑। ताभ्या॑मे॒वास्मै॑ भेष॒जं क॑रोति। सा॒र॒स्व॒तं
मे॒षम्। वा॒ग्वै सर॑स्वती। वा॒चैवैनं॑ भिष॒ज्यति॑। ऐ॒न्द्रमृ॑ष॒भ॒॒सैन्द्र॒त्वाय॑॥२०॥

अक्ष्यो॒र्लोमा॑नि॒ हिर॑ण्यं वसति गृह्णाति भिष॒ज्यत्ये॑कं च॥—————[५]

यत्रि॑षु यू॒पैष्वा॒लभे॑त। ब॒हि॒र्धाऽस्मा॑दिन्द्रि॒यं वी॒र्यं॑ दध्यात्।
भ्रातृ॑व्यमस्मै जनयेत्। ए॒क॒यू॒प आ॒ल॒भते॑। ए॒क॒धैवा॑स्मिन्निन्द्रि॒यं
वी॒र्यं॑ दधाति। नास्मै॑ भ्रातृ॑व्यं जनयति। नैतेषां॑ पशू॒नां पु॑रोडाशां
भव॑न्ति। ग्र॒हपु॑रोडाशा॒ ह्ये॑ते। यु॒व॒॒सुरा॑मम॒श्विने॑ति॒ सर्व॑दे॒वत्यै॑
याज्या॑नुवा॒क्ये भव॑तः। सर्वा॑ ए॒व दे॒वताः॑ प्रीणाति॥२१॥

ब्रा॒ह्म॒णं परि॑क्रीणीयादुच्छे॒षण॑स्य पा॒तारम्। ब्रा॒ह्म॒णो ह्याहु॑त्या

उच्छेपेणस्य पाता। यदि ब्राह्मणं न विन्देत्। वल्मीकवपायामव
नयेत्। सैव ततः प्रायश्चित्तिः। यद्वै सौत्रामण्यै व्यृद्धम्। तदस्यै
समृद्धम्। नानादेवत्याः पशवश्च पुरोडाशाश्च भवन्ति समृद्धौ। ऐन्द्रः
पशूनामुत्तमो भवति। ऐन्द्रः पुरोडाशानां प्रथमः॥२२॥

इन्द्रिये एवास्मै समीचीं दधाति। पुरस्तादनूयाजानां पुरोडाशैः
प्रचरति। पशवो वै पुरोडाशाः। पशूनेवाव रुन्धे। ऐन्द्रमेकादशकपालं
निर्वपति। इन्द्रियमेवाव रुन्धे। सावित्रं द्वादशकपालं प्रसूत्यै। वारुणं
दशकपालम्। अन्तत एव वरुणमव यजते। वडंबा दक्षिणा॥२३॥

उत वा एषाऽश्वः सूते। उताऽश्वतरम्। उत सोमं उत सुरा।
यथ्सौत्रामणी समृद्धौ। बारुहस्पत्यं पशुं चतुर्थमतिपवितस्या लभते।
ब्रह्म वै देवानां बृहस्पतिः। ब्रह्मणैव यज्ञस्य व्यृद्धमपि वपति।
पुरोडाशवानेष पशुर्भवति। न ह्येतस्य ग्रहं गृह्णन्ति। सोमप्रतीकाः
पितरस्तृष्णुतेति शतातृष्णायाः समवनयति॥२४॥

शतायुः पुरुषः शतेन्द्रियः। आयुष्येवेन्द्रिये प्रति तिष्ठति।
दक्षिणेऽग्नौ जुहोति। पापवस्यसस्य व्यावृत्त्यै। हिरण्यमन्तरा
धारयति। पूतामेवैनं जुहोति। शतमानं भवति। शतायुः पुरुषः
शतेन्द्रियः। आयुष्येवेन्द्रिये प्रति तिष्ठति। यत्रैव शतातृष्णां
धारयति॥२५॥

तन्निदधाति प्रतिष्ठित्यै। पितृन् वा एतस्येन्द्रियं वीर्यं गच्छति।

य॑ सोमोऽति॑ पव॑ते। पि॒त॒र॒णां या॑ज्यानुवा॒क्याभि॑रुपं तिष्ठते।
 यदे॒वास्य॑ पि॒त॒रिन्द्रि॒यं वी॒र्यं॑ गच्छ॑ति। तदे॒वाव॑ रुन्धे। तिसृ॑भिरुपं
 तिष्ठते। तृती॒ये वा इ॒तो लो॒के पि॒तरः॑। ताने॒व प्री॑णाति। अथो॒
 त्रीणि॒ वै य॒ज्ञस्येन्द्रि॒याणि॑। अध्व॒र्युर॑होता॑ ब्रह्मा। त उप॑तिष्ठन्ते।
 यान्ये॒व य॒ज्ञस्येन्द्रि॒याणि॑। तैरे॒वास्मै॑ भेष॒जं करो॑ति॥२६॥

प्रीणा॑ति प्रथ॒मो दक्षि॑णा सम॒वन॑यति धा॒रय॑तीन्द्रि॒याणि॑ च॒त्वारि॑ च॥—[६]

अ॒ग्नि॒ष्टोम॒मग्र॑ आह॑रति। य॒ज्ञ॒मुखं॑ वा अ॒ग्नि॒ष्टोमः॑।
 य॒ज्ञ॒मुख॒मेवा॑रभ्य॑ स॒वमा॑ क्र॒मते॑। अथै॒षोऽभि॑षेचनीयश्चतु॒-
 स्त्रिंश॑प॒वमा॑नो भवति। त्रय॑स्त्रिंश॒द्वे दे॒वताः॑। ता ए॒वाऽऽप्रो॑ति।
 प्र॒जाप॑तिश्चतु॒स्त्रिंशः॑। तमे॒वाऽऽप्रो॑ति। स॒ंशर॑ ए॒ष स्तो॒मा॒नाम॑यथा॒-
 पूर्व॑म्। यद्विष॑माः स्तो॒माः॑॥२७॥

ए॒तावा॑न् वै य॒ज्ञः। यावा॑न्प॒वमा॑नाः। अ॒न्तः श्ले॑षणं त्वा
 अ॒न्यत्। यथ्स॒माः प॒वमा॑नाः। तेना॑ऽस॒ंशरः॑। तेन॑ यथापूर्व॑म्।
 आ॒त्मनै॒वाग्नि॑ष्टोमेन॒ध्रोति॑। आ॒त्मना॑ पु॒ण्यो भ॑वति। प्र॒जा वा
 उ॒क्थानि॑। प॒शव॑ उ॒क्थानि॑। यदु॒क्थ्यो भ॑वत्यनु सन्त॑त्यै॥२८॥
 स्तो॒माः प॒शव॑ उ॒क्थान्येकं॑ च॥—[७]

उप॑ त्वा जा॒मयो॑ गि॒र् इति॑ प्रति॒पद्भव॑ति। वा॒ग्वै वा॒युः। वा॒च
 ए॒वैषोऽभि॑षेकः। सर्वा॑सा॒मेव॑ प्र॒जाना॑ं सू॒यते। सर्वा॑ ए॒नं प्र॒जा
 राजे॑ति वदन्ति। ए॒तमु॒ त्यन्द॑श्च क्षिप॒ इत्या॑ह। आ॒दि॒त्या वै प्र॒जाः।

प्रजानामेवैतेन सूयते। यन्ति वा एते यज्ञमुखात्। ये सम्भार्या
अक्रन्॥२९॥

यदाह पवंस्व वाचो अंग्रिय इति। तेनैव यज्ञमुखान्नयन्ति।
अनुष्टुप्प्रथमा भवति। अनुष्टुगुत्तमा। वाग्वा अनुष्टुक्। वाचैव
प्रयन्ति। वाचोद्यन्ति। उद्वतीर्भवन्ति। उद्वद्वा अनुष्टुभौ रूपम्।
आनुष्टुभो राजन्यः॥३०॥

तस्मादुद्वतीर्भवन्ति। सौर्यनुष्टुगुत्तमा भवति। सुवर्गस्य लोकस्य
सन्तत्यै। यो वै सुवादेति। नैनं सुव उपनमति। यः सामभ्य एति।
पापीयान्सुषुवाणो भवति। एतानि खलु वै सामानि। यत्पृष्ठानि।
यत्पृष्ठानि भवन्ति॥३१॥

तैरेव सुवान्नेति। यानि देवराजानां सामानि। तैरमुष्मिल्लोक
ऋध्नोति। यानि मनुष्यराजानां सामानि। तैरस्मिल्लोक
ऋध्नोति। उभयोरैव लोकयोर् ऋध्नोति। देवल्लोके च मनुष्यलोके
च। एकविंशोऽभिषेचनीयस्योत्तमो भवति। एकविंशः
कैशवपनीयस्य प्रथमः। सप्तदशो दशपेयः॥३२॥

विद्वा एकविंशः। राष्ट्रं सप्तदशः। विश एवैतन्मध्यतो-
ऽभिषिच्यते। तस्माद्वा एष विशां प्रियः। विशो हि मध्यतो-
ऽभिषिच्यते। यद्वा एनमदो दिशोऽनु व्यास्थापयन्ति। तत्सुवर्ग
लोकमभ्या रोहति। यदिमं लोकं न प्रत्यवरोहत्। अतिजनं वेयात्।

उद्धा माद्येत्। यदेष प्रतीचीनः स्तोमो भवति। इममेव तेन लोकं प्रत्यवरोहति। अथो अस्मिन्नेव लोके प्रति तिष्ठत्यनुन्मादाय॥३३॥
अक्रत्राजन्त्यो भवन्ति दशपेयो माद्येत्रीणि च॥_____ [८]

इयं वै रजता। असौ हरिणी। यद्रुक्मौ भवतः। आभ्यामेवैनमुभयतः परि गृह्णाति। वरुणस्य वा अभिषिच्यमानस्याऽऽपः। इन्द्रियं वीर्यं निरघ्नन्। तत्सुवर्णं हिरण्यमभवत्। यद्रुक्ममन्तर्दधाति। इन्द्रियस्य वीर्यस्यानिर्घाताय। शतमानो भवति शतक्षरः। शतायुः पुरुषः शतेन्द्रियः। आयुष्येवेन्द्रिये प्रति तिष्ठति। आयुर्वै हिरण्यम्। आयुष्या एवैनमभ्यति क्षरन्ति। तेजो वै हिरण्यम्। तेजस्या एवैनमभ्यति क्षरन्ति। वर्चो वै हिरण्यम्। वर्चस्या एवैनमभ्यति क्षरन्ति॥३४॥

शतक्षरोऽष्टौ च॥_____ [९]

अप्रतिष्ठितो वा एष इत्याहुः। यो राजसूयेन यजत इति। यदा वा एष एतेन द्विरात्रेण यजते। अथ प्रतिष्ठा। अथ संवत्सरमाप्नोति। यावन्ति संवत्सरस्याहोरात्राणि। तावतीरेतस्य स्तोत्रीयाः। अहोरात्रेष्वेव प्रति तिष्ठति। अग्निष्टोमः पूर्वमहर्भवति। अतिरात्र उत्तरम्॥३५॥

नानैवाहोरात्रयोः प्रति तिष्ठति। पौर्णमास्यां पूर्वमहर्भवति। व्यष्टकायामुत्तरम्। नानैवार्धमासयोः प्रति तिष्ठति। अमावास्यायां

पूर्वमहर्भवति। उद्धृष्ट उत्तरम्। नानैव मासंयोः प्रतिं तिष्ठति। अथो
खलु। ये एव संमानपक्षे पुण्याहे स्याताम्। तयोः कार्यं प्रति-
ष्ठित्यै॥३६॥

अपशव्यो द्विरात्र इत्याहुः। द्वे ह्येते छन्दसी। गायत्रं च त्रैष्टुभं
च। जगतीमन्तर्यन्ति। न तेन जगती कृतेत्याहुः। यदेनान्तृतीयसवने
कुर्वन्तीति। यदा वा एषाऽहीनस्याहर्भजते। साहस्यं वा सवनम्।
अथैव जगती कृता। अथ पशव्यः। व्युष्टिर्वा एष द्विरात्रः। य एवं
विद्वान्द्विरात्रेण यजते। व्येवास्मां उच्छति। अथो तम एवाप हते।
अग्निष्टोममन्तृत आ हरति। अग्निः सर्वा देवताः। देवतास्वेव प्रति
तिष्ठति॥३७॥

उत्तरं प्रतिष्ठित्यै पशव्यः सप्त च॥—————[१०]

वरुणस्य जामि वा ईश्वर आग्नेयमिन्द्रस्य यन्निष्वग्निष्टोममुप त्वयं वै रजताऽप्रतिष्ठितो दश॥१०॥

वरुणस्य यदश्विभ्यां यन्निषु तस्मादुद्वतीः सप्तत्रिंशत्॥३७॥

वरुणस्य प्रति तिष्ठति॥

हरिः ओम्॥

॥इति श्रीकृष्णयजुर्वेदीयतैत्तिरीयब्राह्मणे प्रथमाष्टके अष्टमः
प्रपाठकः समाप्तः॥

[stotrasamhita](#)

Credits: <http://stotrasamhita.github.io/about/>